

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 (ม.3) ปีการศึกษา 2524 จากโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ จำนวน 6 โรงเรียน ส่วนวิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างได้ใช้วิธีการสุ่มโรงเรียนอย่างจงใจ (Purposive Sampling) โดยอาศัยเกณฑ์ต่อไปนี้

1. เป็นโรงเรียนที่เห็นความสำคัญของการวิจัย และพร้อมที่จะให้ความร่วมมือ
2. มีจำนวนนักเรียนมากพอเพียงพอแก่ความต้องการของผู้วิจัย
3. พิจารณาเลือกโรงเรียนที่อยู่ในชุมชนที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมต่าง ๆ 2 โรงเรียน โรงเรียนที่อยู่ในชุมชนที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมปานกลาง 2 โรงเรียน และโรงเรียนที่อยู่ในชุมชนที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมสูง 2 โรงเรียน

เกณฑ์การแบ่งกลุ่มตัวอย่าง

เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างประชากรตรงตามวัตถุประสงค์การวิจัย ใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

1. ใช้วิธีการสุ่มนักเรียนชั้น ม.3 จากโรงเรียนดังกล่าว โรงเรียนละ 50 % ของจำนวนนักเรียนชั้น ม.3 ทั้งหมด ใ้ทุกแบบสอบถามสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม
2. คัดเลือกนักเรียนโดยดูจากแบบสอบถามสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมเลือกเอาไว้เฉพาะนักเรียนที่อดศัยอยู่กับบิดามารดาในปัจจุบัน

3. นำนักเรียนที่คัดเลือกไว้มายังกลุ่ม ตามสถานภาพเศรษฐกิจและสังคมของครอบครัว จำนวน 3 กลุ่ม กลุ่มละ 100 คน คือ ระดับสูง 100 คน ระดับกลาง 100 คน และระดับต่ำ 100 คน

สำหรับระดับสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของครอบครัวที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในพิจารณาจากรายได้เฉลี่ยต่อคนต่อเดือนของสมาชิกในครอบครัว ตามเกณฑ์ผู้วิจัยตั้งขึ้นโดยอาศัยข้อมูลจากสถิติการสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน พ.ศ. 2518-19 ในเขตกรุงเทพมหานคร ของสำนักงานสถิติแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี เป็นแนวทางนำมาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมกับสภาพสังคมปัจจุบัน ประกอบกับการพิจารณาระดับการศึกษาและลักษณะอาชีพของบิดาของนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เป็นเกณฑ์ในการจัดระดับความแตกต่างของระดับชั้นทางเศรษฐกิจและสังคมดังนี้

3.1 ครอบครัวที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมระดับสูง จะต้องมีรายได้เฉลี่ยต่อสมาชิก 1 คน ในครอบครัวเกินกว่า 6000 บาทต่อเดือน บิดาจะต้องมีการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีขึ้นไป และมีลักษณะอาชีพตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ (ดูรายละเอียดในตารางที่ 2 หน้า 31)

3.2 ครอบครัวที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมระดับกลาง จะต้องมีรายได้เฉลี่ยต่อสมาชิก 1 คน ในครอบครัวอยู่ระหว่าง 1500-6000 บาทต่อเดือน บิดาจะต้องมีการศึกษาสูงกว่า ม.ศ. 3 ถึงระดับปริญญาตรี และมีลักษณะอาชีพตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ (ดูรายละเอียดในตารางที่ 2 หน้า 31)

3.3 ครอบครัวที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมระดับต่ำ จะต้องมีรายได้เฉลี่ยต่อสมาชิก 1 คน ในครอบครัวต่ำกว่า 1500 บาทต่อเดือน บิดาจะต้องมีการศึกษาระดับ ป. 4 ถึง ม.ศ. 3 และมีลักษณะอาชีพตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ (ดูรายละเอียดในตารางที่ 2 หน้า 31)

ตารางที่ 1 จำนวนกลุ่มตัวอย่าง แยกตามโรงเรียนและระดับสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม

โรงเรียน	ระดับสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม			
	ระดับสูง	ระดับกลาง	ระดับต่ำ	รวม
1. โรงเรียนบดินทรเดชา	46	21	7	74
2. โรงเรียนเทพศิลา	18	17	11	46
3. โรงเรียนสันติราษฎร์บำรุง	11	19	18	48
4. โรงเรียนศรีอยุธยา	14	16	16	46
5. โรงเรียนกุนทรูธารามวิทยาคม	5	12	25	42
6. โรงเรียนประชาราษฎร์อุปถัมภ์	6	15	23	44
รวม	100	100	100	300

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ระดับการศึกษา ของบิดา	ลักษณะอาชีพของบิดา	รายได้เฉลี่ยต่อคนต่อเดือนของสมาชิกในครอบครัว						รวม	
		ต่ำกว่า 1500		1500-6000		สูงกว่า 6000			
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวนคน	ร้อยละ	จำนวนคน	ร้อยละ	จำนวนคน	ร้อยละ
สูงกว่าปริญญาตรี	ผู้ปฏิบัติงานวิชาชีพในระดับสูง	-	-	-	-	32	10.67	32	10.67
	ข้าราชการพลเรือน ทหาร ตำรวจ ตั้งแต่ ระดับ 6 ขึ้นไป	-	-	-	-	12	4.0	12	4.0
	นักวิชาการ ครู อาจารย์ในมหาวิทยาลัย	-	-	-	-	31	10.33	31	10.33
	พ่อค้านักธุรกิจ เจ้าของธุรกิจขนาดใหญ่	-	-	-	-	25	8.33	25	8.33
	เกษตรกรที่คิดขนาดใหญ่	-	-	-	-	-	-	-	-
	รวม	100	33.34	100	33.33	100	33.33	300	100

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย แบบสอบถาม 2 ชุดคือ

1. แบบสอบถามสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อต้องการทราบข้อมูล และรายละเอียดส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่าง แบบสอบถามนี้จะให้รายละเอียดเกี่ยวกับ ชื่อ ชั้นเรียน อาชีพ รายได้ ของบิดามารดา และของสมาชิกทุกคนในครอบครัว รวมทั้งรายละเอียดด้านอื่น ๆ ที่จะสามารถนำไปใช้ประกอบการพิจารณาแยก (identify) กลุ่มตัวอย่างตามระดับสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม แบบสอบถามนี้มุ่งถามเฉพาะข้อมูลที่จะใช้ในการศึกษารั้งนี้เท่านั้น

2. แบบสอบถามแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ซึ่งประสพ บัณฑิตวังกูร¹ สร้างขึ้นมีจำนวน 50 ข้อ

2.1 ลักษณะของแบบสอบถาม ประสพ บัณฑิตวังกูร สร้างแบบสอบถามชุดนี้ขึ้นโดยดำเนินการตามลำดับขั้นดังนี้

2.1.1 ศึกษาทฤษฎีและเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

2.1.2 วิเคราะห์พฤติกรรมของผู้มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง จากทฤษฎีและเอกสารในข้อ 2.1.1 เพื่อหาลักษณะเฉพาะ (Defining Attributes)

2.1.3 วิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ของพฤติกรรมในข้อ 2.1.2 รวมทั้ง ศึกษาตัวอย่างแบบสอบถามแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของไมเออร์ (Myers, 1965) ของเฟออสท์ (Furst, 1966) ของเมห์ธา (Mehta, 1969)

¹ประสพ บัณฑิตวังกูร, "ความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ในวิชาวิทยาศาสตร์แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ แรงจูงใจใฝ่สัมพัทธ์และการคิดแบบอเนกนัย" (วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต วิทยาลัยวิชาการศึกษาระดับปริญญาตรี 2516), หน้า 36-41.

ของ รัสเซลล์ (Russel, 1969) และของเฮร์แมนส์ (Hermans, 1970) เพื่อ
สร้างแบบสอบถามในครอบคลุมพฤติกรรมทุกด้านตามทฤษฎี

2.1.4 สร้างข้อความ (Items) โดยอาศัยความรู้จากข้อ
2.1.1, 2.1.2 และ 2.1.3 ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า
(rating scale) ชนิด 5 คำเลือก ข้อความในแบบสอบถามจะเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับ
ความรู้สึก ความคิดเห็น รวมถึงลักษณะนิสัยที่ผู้ตอบมักกระทำเป็นประจำ

2.2 การทดลองใช้และการวิเคราะห์รายข้อ ประชากร ปับตวังกูร นำ
แบบสอบถามที่สร้างขึ้นจำนวน 60 ข้อ ไปทดลองสอบกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน
70 คน แลวนำมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนด จากนั้นนำผลมาวิเคราะห์หาอำนาจ
จำแนกรายข้อของแบบสอบถาม โดยการทดสอบค่าที (t - test) คัดเลือกไว้เฉพาะ
ข้อที่มีค่าที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แบบสอบถามทั้งสิ้น 50 ข้อ

2.3 การหาความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง ประชากร ปับตวังกูร หา
ความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของแบบสอบถามโดยวิธีศึกษาความสัมพันธ์ (Correlational study)
ระหว่างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ได้ค่า
สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.5593 และมีนัยสำคัญที่ระดับ .01

2.4 การหาความเที่ยงหรือความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ด้วยวิธีแบ่ง
ครึ่ง (Split-half) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.8808

เกณฑ์ในการให้คะแนน

แบบสอบถามแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ฉบับนี้ มีจำนวน 50 ข้อ แต่ละข้อจะมี 5
คำตอบ เป็นลักษณะมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) ซึ่งมีลักษณะดังตัวอย่าง
ต่อไปนี้

(0) ขาพเจาพยายามอยางยิ่งที่จะตอบใหไดอันดับ 1 ของโรงเรียน

จากตัวอย่างนี้ ผูตอบจะคงพิจารณาว่าขอความนี้เป็นจริงสำหรับตนเองมาก
น้อยเพียงใด

ถ้าขอความนี้เป็นจริงมากที่สุด	ผูตอบจะกาตอบลงในช่อง	"จริงที่สุด"
ถ้าขอความนี้เป็นความจริงสวนมากแต่ไม่ถึงจริงที่สุดใเทาในช่อง		"จริง"
ถ้าขอความนี้เป็นจริงและไม่จริงพอ ๆ กัน	ใเทาตอบลงในช่อง	"จริงครึ่งเดียว"
ถ้าขอความนี้เป็นจริงอยู่นอย	ใเทาตอบลงในช่อง	"จริงนอย"
ถ้าขอความนี้ไม่เป็นความจริงเลย	ใเทาตอบลงในช่อง	"ไม่จริงเลย"

การใเทาคะแนน มี 2 กรณีคือ

กรณีที่ 1 ในขอความที่มีความหมายเชิงนิมาน (Positive) ใเทาคะแนนดังนี้

ถ้ากาตอบลงในช่อง	จริงที่สุด	ใ	4	คะแนน
ถ้ากาตอบลงในช่อง	จริง	ใ	3	คะแนน
ถ้ากาตอบลงในช่อง	จริงครึ่งเดียว	ใ	2	คะแนน
ถ้ากาตอบลงในช่อง	จริงนอย	ใ	1	คะแนน
ถ้ากาตอบลงในช่อง	ไม่จริงเลย	ใ	0	คะแนน

กรณีที่ 2 ในขอความที่มีความหมายเชิงนิเสธ (Negative) ซึ่งมีอยู่ 5 ขอ

คือขอ 15, 20, 31, 35 และ 40 การใเทาคะแนนจะตรงกันข้ามคือ

ถ้ากาตอบลงในช่อง	จริงที่สุด	ใ	0	คะแนน
ถ้ากาตอบลงในช่อง	จริง	ใ	1	คะแนน
ถ้ากาตอบลงในช่อง	จริงครึ่งเดียว	ใ	2	คะแนน
ถ้ากาตอบลงในช่อง	จริงนอย	ใ	3	คะแนน
ถ้ากาตอบลงในช่อง	ไม่จริงเลย	ใ	4	คะแนน

การให้คะแนนควยเกณฑ์ดังกล่าว ถ้านักเรียนคนใดได้คะแนนสูง แสดงว่ามีแรง
 จูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง ถ้านักเรียนคนใดได้คะแนนต่ำ แสดงว่า มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำ

การทดสอบซ้ำและการหาค่าความเที่ยงของแบบสอบถาม

ผู้วิจัยได้หาค่าความเที่ยงของแบบสอบถามแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ โดยวิธีการ
 สอดซ้ำ (Test-Retest) โดยดำเนินการดังต่อไปนี้

การทดลองสอบครั้งที่ 1 ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ไปทดลอง
 สอบกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 (ม.3) ของโรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี สังกัดกรมสามัญ
 ศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 60 คน ผู้วิจัยได้ใช้เวลา
 ประมาณ 10 นาที อธิบายจุดมุ่งหมายในการทดลองสอบ และวิธีการตอบแบบสอบถามอย่าง
 ละเอียด และให้เวลาสำหรับการตอบแบบสอบถามครั้งนี้ 30 นาที แล้วนำมาตรวจให้คะแนน
 ตามเกณฑ์การให้คะแนนดังกล่าวข้างต้น

การทดลองสอบครั้งที่ 2 ผู้วิจัยได้เว้นระยะเวลาจากการทดลองสอบครั้งที่
 1 เป็นเวลา 28 วัน จึงได้นำแบบสอบถามแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ฉบับเดิมไปทดลองสอบเป็น
 ครั้งที่ 2 กับกลุ่มตัวอย่างกลุ่มเดิม และใช้เวลาเท่าเดิม แล้วนำมาตรวจให้คะแนนตาม
 เกณฑ์ที่กำหนด

การหาค่าความเที่ยง ผู้วิจัยได้นำคะแนนที่ได้จากการตอบแบบสอบถามแรงจูง
 ใจใฝ่สัมฤทธิ์ของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 ครั้ง มาคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์โดยวิธี
 ของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Coefficient of Correlation)¹
 ได้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แห่งความเที่ยง เท่ากับ .6663 และมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

¹ วิเชียร เกตุสิงห์, สถิติวิเคราะห์สำหรับการวิจัย (กรุงเทพมหานคร:
 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2521), หน้า 34.

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลตามลำดับขั้นดังนี้

1. เลือกโรงเรียนที่จะศึกษาคตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ดังกล่าวแล้ว
2. นำแบบสอบถามสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของครอบครัวไปให้นักเรียนตามโรงเรียนที่ใดเลือกไว้
3. คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างจากแบบสอบถามสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของครอบครัว โดยพิจารณาตามเกณฑ์ที่ใดกำหนดไว้ดังใดกล่าวมาแล้ว ได้กลุ่มตัวอย่าง 3 กลุ่ม คือนักเรียนที่มาจากครอบครัวที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมระดับสูง ระดับกลาง และระดับต่ำ กลุ่มละ 100 คน รวมเป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 300 คน
4. นำแบบสอบถามแรงจูงใจไม่สัมพันธ์ไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่ม
5. นำกระดาษคำตอบทั้งหมด มาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ แล้วนำคะแนนมาวิเคราะห์

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One Way Analysis of Variance)¹ ของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่มที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมแตกต่างกัน
2. จากการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว ถ้าพบว่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่มมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะทำการทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยใช้ Studentized q - statistic ตามวิธีของ Newman - Keuls Test²

¹ เรื่องเดียวกัน, หน้า 85.

² เรื่องเดียวกัน, หน้า 92.